

De 316 a

J. Giedemiller
1884.

material
aufmerksam
erlesen

ISAGOGE
IN
LINGVAM ARABICAM
AD DVCTVM
PRAESTANTISSIMORVM GRAM-
MATICORVM
RECOGNITA ET AVCTA
A
CHRISTOPHORO CELLARIO.

CIZAE
Sumtibus Io. Bielckii exscripsit Fr. Hetstedius
Anno M DC LXXXVI.

Edwardus Pococke, Oxoniensis,
Orat. de Poesi Arabica.

Monent ipsi Arabes, esse Gramma-
tican Disciplinarum
sal, cuius nimia aspersio, cauendum
est, ne palatum exulceret.

GRAMMATICAE ARABICAE

CAPVT I DE LITTERIS ET LE- CTIONE.

Litterarum Arabicarum

	Forma	Nomen	Valor		
Simplex.	Connexa in medio.	Finalis absoluta.	Finalis connexa.		
ا	ا	ا	ا	Eliph	N
ب	ب	ب	ب	Be	B
ت	ت	ت	ت	Te	T
ث	ث	ث	ث	Thfe (The)	T blæfum. (θ)
ج	ج	ج	ج	Gfim (Gim)	G Gall. al. G
ح	ح	ح	ح	Hha	h
خ	خ	خ	خ	Cha	χ
د	د	د	د	Dal	D
ذ	ذ	ذ	ذ	Dhfal (dhal)	D blæf. (al, d)

ر	ر			Re	R
ز	ز			Ze (<i>Zain</i>)	Z
س	س	س	س	Sin	S
ش	ش	ش	ش	Schin	Sch
ص	ص	ص	ص	Sad	ʃ (ʃ)
ض	ض	ض	ض	Dad	ʃ blaf. (D)
ط	ط			Ta	T
ظ	ظ			Da	D
ع	ع	ع	ع	Ain	ʔ
غ	غ	غ	غ	Gain	G
ف	ف	ف	ف	Fe	F
ق	ق	ق	ق	Cquaf	P
ك	ك	ك	ك	Kef	K ʔ
ل	ل	ل	ل	Lam	L
م	م	م	م	Mim	M
ن	ن	ن	ن	Nun	N
و	و	(consona)		Wau	W
ه	ه	ه	ه	He	H
ي	ي	ي	ي	Ie	J

Λ 3

Va-

Varius Ductus & Connexio.

Sunt & alia quædam earundem litterarum figura, nempe — est *m*, & *ش*, *ث*, sed hæ rarius vsurpantur. *Je* finale sæpe reflectitur ita *ي*, præsertim in Particulis *في*, id est *في*, *علي* id est *علي*, *هي* id est *هي* vel *هي* &c.

Lam se ad *Elif* accommodat extra connexionem ita: *لا* vel *لا*; in connexionem hoc modo *لا*: Pariter ad *ح*, nempe *ح*, quod idem est, ac *ح*: & ad *Mim* sic *ل*, & in connexionem *ل*: & ad *ك* hoc modo, *ك* id est, *كل* &c.

Mim circulari & rotundo ductu pluribus accommodatur litteris, e. g. *ق*, *ع*, *ك* & connexum *ق*, *ع*, *ك*, *ق*, *ع*, *ك*, *ق*, *ع*, *ك*, *ق*, *ع*, *ك*, *ق*, *ع*, *ك* &c. quibus in fine cauda, addi potest h. m. *ق*, *ع*, *ك*, *ق*, *ع*, *ك* &c. Dilatantur ornatus causa quædam litteræ ad spatium complendum, vt *ا*, *ب*, *ن*, *ل*, & reflexum *ي* vt *ي* *ي* Aliis quoque litteris interponi potest lineola, vt *ا* *ا* &c.

Litteræ *ح* *ح* *ح*, tam in fine, quam in medio, præcedentes litteras connexibiles vel attollunt, vel superne connectunt, vt *مجد*, *معج*, *لنج*, *هاج*, *الاجم*, *بضخر*, etiam *ح* *ح* *ح* &c.

Ex sinistra parte inconnexibiles sunt hæ sex *ا* *د* *ا* *و* *ن* *ر*.

Etiam *ي* finale varias connexiones præbet, vt *بي* i. e. *بي*, *لي* i. e. *لي*, *ني* i. e. *ني*, *دي* i. e. *دي* &c.

Po-

Potestas Litterarum.

Quædam litteræ sunt dubiæ pronounciationis, vt supra in ث ن & ض notauimus: prior ibidem valor est Erpenii; posterior Maronitarum.

ن ante ب sonat *M*, vt ^اعَنْبَرٌ *ambaron*: ante لَوْصِبِرٌ accipit sonum sequentis, vt مِرَابِينٌ *mirabin*, quod manuscripti libri rubra littera superscripta significant.

Diuiduntur etiam litteræ in XIV *Solares*, ث ن د ن ن ن ن ن ن ن ن ن ن ن ن, quæ sunt ipsæ Ebræorum Dentales & Linguales, *Datlenerh* & *Zafzerasch*: & totidem *Lunares* reliquas: quæ diuisio necessaria est ad lectionem Articuli ا, nempe si hic Articulus dictioni præfigitur, cuius prima littera est vna ex Solaribus, debes in scribendo Wesla ponere super Elif, & Tesdid super Solarem: in legendo autem totum Articulum absorbere, & Solarem duplicare. e. g. نَامُوسُ الرَّبِّ *namuso-rrabi*, i. e. *lex Domini*. Ante lunarem initialem solum ل in Articulo pronounciatur, sed sine Vocali, v. g. اَلْاِرْحُ *ala-lmargi super prato*, Pfal. 23,1.

☿ finale, si superne duo puncta recipit, (qualis fere est terminatio Fœminina) pronounciantur vt *T*. e. g. مَدِينَةٌ *Medinaton*, *civitas*, مَكَّةُ *Meccato*, *urbis nomen*.

Vo-

❁ 6 ❁
Vocales.

Vocales tres sunt, quarum duæ cum ex situ iudicentur, singulis litteram ٲ adiunximus, vt superior inferiorue positio dignosci possit, nempe

ٲ *Fatha* A

ٲ *Kesre* E (I in fine & ante ٲ)

ٲ *Damma* O (U ante و quiescens)

Hic valor est ex sententia Maronitarum, Gabrielis Sionitæ & Ioannis Hefronitæ, qui Erpenium notant, quod Fatha per E sæpe pronunciet. His respondit ipse Erpenius in *Historia Iosephi prefixo Alphabeto Arabico*. Scilicet id voluit doctissimus Erpenius, vt Fatha (Fätha) A clarum sonet, & Damma O purum, cum ponuntur supra vltimas dictionum litteras, aut supra ططعق, & Fatha A circumflexum, si in Eliph quiescat; in ceteris Fatha ad E; Damma ad U inclinet, e. g. ٲ Kelbon, cor: ٲ cufron, *infidelitas*. Sed tironibus puto sufficere posse Maronitarum sententiam, ad quam & Cl. Hottingerus in *Gram. Harm.* maiori ex parte accedit; præsertim quod multo facilius est, nec auctoritate desituitur.

Pariter Kesre Erpenio semper est I, simplex quidem, si absolute scribitur; circumflexum & productum, si cum quiescente ٲ coniungitur, quod improbant Maronitæ p. 18. *Gram. Arab.* Sed ab Erpenii partibus plures stant, etiam Edmundus Castellus, Anglorum in orientali litteratura facile doctissimus.

Diph-

Diphthongi.

Ad *Diphthongos* quod attinet, apud plurimos Grammaticos altum de illis silentium est: quidam aliquid analogum Diphthongis admittunt in *اي* *ai*, & *او* *au*, vt *يَعْلَمُ* *alai*, *يَوْمٌ* *iaumon*, quod doctrinæ & methodo non mediocriter inferuit. Interim plurimi contendunt v. g. *رَامِي* *rama* non *ramai*, &c. legendum esse.

Nunnatio Vocalium.

Ad ultimas dictionum litteras geminatae Vocales hoc modo $\begin{matrix} \text{—} \\ \text{—} \\ \text{—} \end{matrix}$ nunnantur, seu valent *an*, *on*, *in*, sed prima (nisi consonans eius sit *ā* aut *ē*) postponitur semper *ا*, sine vlllo soni augmento, hoc modo: *بَانٌ* *ban*, & sic quoque *ي* ei postpositum instar *ا* quiescit, vt *هُدَانِي* *Hudan*. Arabice Nunnatio *Tammin* vocatur, id est *تَنْوِينٌ* *apposito*, adiectio litteræ *Nun*, a *نَوْنٌ* *Návvana*, *apposuit* litteram *Nun*.

Notæ Orthographicæ.

Sunt Hamza ء
 Wesla ّ
 Medda ~
 Giesma ع vel •
 Tefdid ء

Hamza est nota litteræ *Elif* mobilis, vel absentis, arguitque, *Elif* esse radicale, ideoque mobile, vt *أَنْ* *ان*, *سَيِّءٌ* *سيء*, &c. Si litteris *و* & *ي* superscribitur, notat illas pro *Elif* mobili positas esse.

B

Wesla

Wesla est nota Elif initialis quiescentis ita, vt sequens con-
sona Giesmata cum præcedentis vocis Vocali vltima vniri de-
beat, v. g. **قَلْبُ الْمَالِكِ** Kalbo-Imaliki, *cor regis*. Po-
nitur autem Wesla potissimum super **ا** Articuli **ال**, Prono-
minis **الذي** *qui*, & certorum quorundam Nominum, vt **أَبْنُ**
filius, **أَسْمُ** *nomen* &c. & super **ا** initiale Verborum Impera-
tivorum Actiuorum, & Præteritorum polysyllaborum. Hoc
dicitur *Elif Vnionis*.

Medda, apponitur **واو** Elif quiescenti ante Hamza, idque
producit; etiam loco Elif impliciti; & super abbreviaturas,
vt **هَذَا** *cælum*, **هَذَا** pro **هَذَا**, *iste*, **بِـ** &c.

Giesma nota est syllabæ compositæ, perinde ac Scheua
quiescens apud Ebræos; omnibusque litteris superaddi potest.
Quiescentibus autem **ا و ي** minus bene appingitur, nisi
radicales sint & naturâ sua mobiles.

Tesdid est nota duplicatæ litteræ, instar Ebræorum Da-
gesch fortis. Estque vel *Necessarium*, quod adscribitur litte-
ræ immediate ante se Vocalem habenti, v. g. **مَكَّ** &c.
vel *Euphonicum*, cuius littera ante se habet consonam Vocali
destitutam, quæ ob id inter legendum perit, inque eius locum
altera pars geminatæ succedit: idque fit ab initio post Nun
Giesmatum, vel in Vocali Nunnata latens, vt **مِنْ رَبِّهِ**
mirrabihi, a *domino suo*, **قَلْبُ مَطْهَرٌ** Kalbom mutahharon,
cor mundum: vel litteræ **ت** mediæ aut finali post **د** imponitur,
indeque vocatur *Deltale*; aut litteræ Solari post Articulum **ال**
adscribitur, cuius **ل** tonum suum sequenti Tesdidatæ cedit.
e. g.

e. g. ^{وَالِدَات} *Walatta*, ^{أَرَبَّ} *Arrabbo*, & hoc vocant Tefdid
Lambdale. Superferibitur autem Tefdid omnibus litteris: Er-
 penius & Maronitæ Elif excipiunt; sed Castellus *col. 5. Gram.*
Harm. ne Elif quidem excipiendum esse cenfet.

Tonus & Distinctio.

Tonus nunquam est in vltima: Dissyllaba attollunt pri-
 orem; Polysyllaba antepenultimam, nisi penultima produ-
 catur per quiescentes ^أ ^و ^ي, aut per Tefdid, vel Giesma,
 vel Medda: tunc enim accentus penultimam occupat.

Elif, productionis nota, interdum excidit, & in ac-
 curate scriptis libris perpendicularare Fatha id significat, v. g.
^{عَمَّان} *Otmâno*, *Oermannus*, ^{رَحْمَان} *rehhmânon*, *miseri-*
cors; ^{زَمَان} *Zamânon* *tempus*; ^{سَلَام} *salâmon*,
pax &c.

Dictionum per Elif Vnionis coniunctarum, vltima so-
 lum attenditur, vt ^{بِسْمِ اللّٰهِ} *bismi-llahi*.

In dissyllabis etiam quantitatis & accentus ratio habenda,
 nec producta Vocalis cum breui confundenda, v. g.
^{مَاتَ} *mâta*, *mortuus est*: at ^{مَاتِي} *mâta*, *quando*.

Distinctiones Arabibus sunt variæ, nempe præter pun-
 ctum crassum rubrum, quo frequentissime in MStis vtuntur,
 habent etiam ☉, ✱, ✶, ✷, ✸, &c. iisque cum maiores,
 tum minores incisiones, si opus est, significant.

CAPVT II DE ARTICVLO.

Articulus **أل** Nominibus Appellatiuis additur, & quidem in vtroque tum Numero, tum Genere, cum restrin-genda sunt & ad certum quid determinanda: atque sic re-spondet Ebraeorum *He Emphatico*.

Quod si vox incipit a Solari, supra p. 5 diximus, pro-nunciacionem **ال** **ج** in illam mutari, & suam Vocalem ab-icere, & cum præcedentis dictionis Vocali vltima legi, etiamsi quiescentes **ي** **و** & **ا** (in fine præcedentis vocis) præcesserint.

Lam huius Articuli sæpe abiicitur sequente alio *Lam*, initiali radicali: at præcedente *Lam* Datiui, etiam abiicitur

Elif Articuli. v. gr. **الليل** *nox*, **الليل** *nocti*, **الله** *Deo*, in quibus vltimis Articulus prorsus excidit.

Elif Radicale post Articulum interdum compendii causa, in voce per se nota, abiicitur, vt **الله** *Deus*.

Neque status Constructionis, (*Regiminis*) neque Suffixi-onis, Articulum admittit, e. g. **عبد الله** *seruus Dei*,
عبد *seruus eius*.

CA-

CAPVT III DE NOMINE.

NOMEN *auctum* differt a *nudo* per litteras seruales, & quidem *ab initio* ن, م, س, quæ vltima nunquam sola feruit, sed additâ sociâ ad normam Coniugationis Decimæ: *in fine* ب; *in principio & fine* ن. Exempla infra varie occurrent.

Genus Nominis.

GENVS est vel *Masculinum*, quod per se patet: vel *Fœmininum*, quod partim *significatione*, vt Nomina mulierum, regionum, vrbium, geminatorum membrorum (يد⁵ manus, عين⁵ oculus, &c.) partim *terminatione* feruili ð cognoscitur, quæ Masculinæ formæ, nulla mutatione facta, affigitur, vt رجل³ vir, رجل³ virago, mulier: طيب⁵ bonus, طيبة⁵ bona.

Etiam quæ terminantur in ا Elif seruale: aut in ي seruale instar Elif quiescens, Fœminina sunt, & alia quædam vsu cognoscenda, e quibus præcipua sunt أرض⁵ terra, خمر⁵ vinum, بئر⁵ puteus, نيران⁵ ignis, نفس⁵ anima, نفس⁵ sel, نبيذ⁵ venus.

Numerus Nominis.

NVMERVS Singularis (in Nominatiuo) in 2 plerumque definit:

Dualis in ان *ani*, vt رَجُلَانِ *duo viri*. Finales و & ي tunc mouentur, & ا feruile in و mutatur: Fœmininorum autem terminale ة mutatur in ت, vt مَدِينَتَانِ *dua ciuitates*.

Pluralis formæ sanæ (perfectæ & regularis) in Masculino est ون, vt نَبِيُونِ *prophetae*: Fœmininorum in ات definit, vt نَبِيَّاتٌ *prophetisse*, ex Singulari نَبِيَّةٌ *prophetissa*.

Formæ *fractæ* (imperfectorum) Pluralis potius ex Lexicis discendus est, quam ex Regulis, id quod maxime de trilitteris eorumque Fœmininis intelligendum, quibus XXII modos Plurales attribuit Erpenius, quorum potiores infra in Glossario enumerabimus: quadrilittera autem Nomina Elif quiescens adsumunt post secundam litteram, & secundum Vocales fiunt formæ مَدَاخِلٌ *vestibula*.

Casus & Declinatio.

CASVS sunt tres, *Nominatiuus*, *Genitiuus*, & *Accusatiuus*: nam *Datiuus* & *Ablatiuus* sub *Genitiuo* latent.

Singu-

Singularis habet in Nominatiuo ـ on

Genitiuo ـ in

Accusatiuo ـ an

Dualis in Nominati ان ani

Genit. & Accusat. ين aini

Pluralis Sanus Masculinus Nominatiuo ون una

Gen. & Accus. ين ina

Fœmininus Nominatiuo ات aton

Gen. & Accus. ات atin

Vocatiuus (sine Pronomine *mi, meus*) per Accusatiuum concipitur: aut in Nominibus Propriis, & Appellatiuis Articulo determinatis, per Nominatiuum: interdum etiam, extra Articulum, per Nominatiuum, at absque Nun vocali.

Dignoscitur autem ex Interiectione يا .

Nunnationis abiectio.

NVNNATIO, quæ in declinando præcipuas partes facit, abiicitur, manente Vocali,

1. Si vox habet Articulum ال præfixum.
2. Si sequens vox Articulum habet.

3. Si Vox in Regimine ponitur.
4. Propter Suffixa, vt كِتَابُهُ liber eius.
5. Si ex Nominatiuo fit Vocatiuus, vt يَا رَبِّ
o Domine.

Inuariabilia Nomina.

Hactenus de Nominibus, quæ *Variabilia* vocantur: sunt & alia *Inuariabilia*, quæ Nunnationem non admittunt, & in Nominatiuo vtriusque Numeri in Damma; in Genit. & Accusat. in Fatha desinunt, vt أسْوَدٌ *niger*. أسْوَدٌ *nigri*, nigro, *nigrum*. مَسَاجِدٌ *templa*, مَسَاجِدٌ *templorum*, *templis*, *templa*.

Sunt autem *Inuariabilia* Nomina (1) Adiectiua Positiua & Comparatiua formæ أَفْعَلٌ, vt أَحْمَرٌ *ruber*, أَكْبَرٌ *maior*, *maximus*. (2) Adiectiua terminata in أَنْ feruile, quæ Foemininum non formant in ة, vt غَضَبَانٌ *iratus*, غَضَبِيٌّ *irata*. (3) Terminata Elif feruili, vel كِبٍ feruili quiescente instar Elif, vt صَفْرَاءٌ *flaua*, ذِكْرِيٌّ *recordatio*. (4) Nomina Propria plurima, vt يَعْقُوبٌ *Iacob*, فِرْدَوْسٌ *Paradisus*, &c.

Huc pertinet etiam formatio Pluralis *fracti*, qui Nunna-
tione

tione destituitur, & pariter, ac Sana, Diptota in Plurali sunt, quæ ex Fractis ita formantur, vt exemplo **مَسَاجِدُ** *templa*, modo ostendimus. Quorum Nominatiuus Pluralis in Damma exit, Genitiuum & Accusatiuum in Fatha formant, vt, **أَصَاغِرُ** *minores*, Gen. & Accus. **أَصَاغِرَ**, quanquam & hoc nomen perfecte, more Sanorum, in Plurali formatum reperiatur. Quod si Pluralis fractus Nunnationem admittit, integre declinatur vt Singularis, per ـ in Nominatiuo, ـِ in Genitiuo, & ـٍ in Accusatiuo.

Status Constructus siue Regimen.

REGIMEN seu vox constructa abiicit Nun, & si est Casuale, (id est, ـ ـِ ـٍ) manet Vocalis A, I, O; si consonans (nempe **ن**) simul Vocalis eius perit, v. gr.

بَنُوا اللَّهَ *liber Mosis: كَتَبْتُ صُورِي*
fili Dei, ex Plur. بَنُونَ filii.

Quamuis autem in priore Constructionis voce sic satis signent Arabes, vt Regimen intelligi possit: tamen sequentem vocem simul in Genitiuo Casu efferunt.

Tria Nomina, **أَبٌ** *pater*, **أَخٌ** *frater*, **حَمٌ** *focer*, quiescentem assumunt, in Nominatiuo quidem **و**, in Genitiuo **ي**, in Accusatiuo **أ**. e. g. **هُوَ أَبُو دَاوُدَ** *is est pater Davidis: رَأَيْتُ أَبَانَ دَاوُدَ* *vidi patrem Davidis.*

C

Com.

Comparatio.

COMPARATIO fit a Positio, اء præfixo, & super primam Radicalem Giesna scriptò: terminatio est Damma. Superlativus est ipse Comparativus, sed absolutus; at Comparativam vim habet, si particula (جاء) *præ*, sequatur.

vt *أَعْظَمُ* *maximus*: *سِنُ الْمَلِكِ* *maior rege*,

CAPVT IV DE AFFIXIS.

Quemadmodum ceteris orientalibus, ita Arabibus quoque *Affixæ* litteræ sunt, quæ integrarum particularum vices fulnient. Quæ *preponuntur*, Præpositionum, Aduerbiorum, Coniunctionum aut similibus officio funguntur: *postpositæ* Pronominum, perinde ac apud Ebræos, partes implent. De vtraque classe distincte agemus.

Præfixa.

أ interrogantis & vocantis, vt *أَلَا* *nonne?* *أَيُّوسُنِي* *lo-
sephe!* Per Fatha affigitur.

ب in, cum instrumenti, *per*, sicut apud Ebræos, *per*
Kefre adhæret. e. gr. *بِالْمَسْجِدِ* *in templo* (quanquam
sapius particula *فِي* *in* adhibetur, vt *فِي* *الْهَيْكَلِ*
in templo, Luc. II. 46) *بِسَيْفِي* *sum gladio*, *بِأَبِي*
per patrem meum.

ت

ت cum nomine Dei *invandi* vim habet, vt تَاللّٰه per
Deum. Eandem formulam cum ب etiam efferunt,
بِاللّٰه per Deum.

س post, per Fatha, Futurorum proprium: Quod enim
Orientales Præsenti Tempore carent, eiusque loco
Futurum sæpe substituunt; Arabes, cum expressius
Futurum significandum est, س præponunt, qua
littera a Præsentis notione remouetur, & soli Futu-
ro adstringitur. v. g. سَيَنْصُرُ *adiuuabit*. Pro س
interdum est integra particula سَوْفَ, ex qua litte-
ra illa videtur desumpta.

ف ac, dein, per Fatha. vt فَاَنَا ego. Cum Impe-
ratiuo *igitur*. Sæpe etiam redundat, præsertim ini-
tio sententiæ.

كأ sicut, vt كَأَ Ebræorum, per Fatha. v. g. كَرَجِلٍ *sicut*
vir. Sæpius vtuntur كَمَا separatim.

لِ Datini nota, vt لِرَبِّ *domino*. item ad, propter, vt
Ebræorum Lamed. Atque ita Kesre habet. Cum
Fatha autem vel abundat, vt إِنَّ اللَّهَ لَقَدِيرٌ v-
tique Deus est potens: sic Deus لَفِي السَّمَاءِ in cœ-
lo: vel, si Præterito præfixum est, vertit illud in
Optatium. Etiam cum Suffixis Fatha amat, vt
لِيكَ *tibi*.

و *etiam*, per Fatha. Differt a *في*, quod hoc (*Fe*) ordinem significat, ac per *deinde* etiam exponi potest: و sine ordinis respectu copulat. Etiam iurandi formulis inferuit, vt *وَرَبِّ* per *Dominum*. Accusatiuum si regit, comitatum significat siue *Cum*.

Suffixa siue Pronomina inseparabilia.

EGO, MEVS Commun. *بِي*
(Verbale *بِي*)

TV, TVVS { Masc. *بِي*
Fœm. *بِي*

ILLE, SVVS { Masc. *هَ*
Fœm. *هَا*

NOS, NOSTER Commun. *نَا*

VOS, VESTER { Masc. *كُم*
Fœm. *كُن*

ILLE, SVVS { Masc. *هُم*
Fœm. *هُنَّ*

Ha

Habent etiam Arabes Suffixa II & III Personæ Dualis Numeri, Communis Generis, nempe

VOS DVO VEL DVAE كُتِبَا

ILLI DVO VEL DVAE هُمَا

* Differunt Suffixa respectu significationis, vt apud Ebræos & ceteros orientales. Nam cum Nominibus sonant *possessive*: cum Verbis & Particulis, *personaliter*.

Modus Suffigendi.

1. Arabes inter Suffixa *Nominalia* & *Verbalia* non distinguunt, excepta I Persona Sing. quæ in Nominibus ي, في, Verbis ني postulat. Ceterarum personarum Suffixa, supra recensita, Nominibus & Verbis sunt communia, eorumque vsus ex Ebræa allisque orientalibus linguis fatis notus est.
2. Omnia Suffixa simpliciter affiguntur sine peculiari glutine, excepto ي I Personæ Sing. quod Kesre in præcedente littera requirit. vt إِلَهِ Deus meus: نِي autem Verbale regulam stricte sequitur, vt نَصْرَنِي inuit me.
3. Kesre ante Je mutatur in Fatha super ي, si hoc affigendum est terminantibus in litteras ا و ي, Vocali destitutas. vt خَطَايَا peccata, خَطَايَا peccata mea. في in me, إِلَيَّ ad me, in quibus Particulis alterum ي extruditur & per Tesdid compensatur.

* Valet etiam, si vel ن sequatur Vocale Dualis Numeri, aut Pluralis Sani. e. gr. عَلَمَانِ duo pueri, عَلَمَائِي duo pueri mei, عَلَامِبِينَ duorum puero- rum, عَلَامِيَّ duorum puero- rum meorum, مُسْلِمُونَ fideles, مُسْلِمِيَّ fideles mei, & fidelium meorum, quia و Nominatiui Pluralis Sani mutatur in Je post Kefre, vt non differat a Casu obliquo.

4. Nun Casuale tollitur ante Suffixum: مُلْكُهُ rex eius: etiam Vocale Pluralium Sanorum, vt بُنُوكِ filii tui.
5. ة Feminina terminatio propter Suffixa mutatur in ن, vt عَمَّتُكَ amita, عَمَّتِيَّ amita tua, صَلَاتِيَّ pre- catio mea.
6. Elif finale otiosum post و seruire tollitur in suffixione, vt حَارِبُونِي oppugnarunt me.
7. Terminatio Verbalis II Plur. Præt. تُمْ assumit و ante Suffixa. e. g. فَصَرْتُمُوهُ adinuistis eum,
8. ة & ة, & huius cognatum Femininum هُنَّ ac Dua- le هُمَا, Damma in Kefre mutant ob antecedens vel Kefre,

Kesre, vel **ي** Vocali destitutum. vt **مِنْ رَبِّهِ**, a Domino suo, **فِيهِ** in eo, **عَلَيْهِ** super eo.

Suffixio irregularis.

Tria Nomina **أَبٌ** pater, **أَخٌ** frater, **سَوْمٌ** socer, ante suffixa quiescentem assument, in Nominatio **و**, in Gen. **ي**, in Accus. **ا**, vt **دَمُ أَخِيكَ** pater tuus, **وَلَدَتْ أَخَاهُ** peperit fratrem eius. Excipe I Personam Singularis, vt **أَبِي** pater meus, quæ regularis est.

A **نِي** Verbalis I Personæ suffixo interdum **ي** abiicitur, vt **أَنْصُرُونِي** adiunate me.

Paragoge.

PARAGOGE Arabibus vix alia est, quam littera **و**, quæ soli Futuro accidit, cum rem futuram quodammodo petit, quod fit interrogando, imperando, vel optando. (De **م** vide Cap. sequente n. 2.)

NVN Paragogicum duplex est, *Grane*, cui Fatha & Tefdid imponuntur, & omnibus Futuri Personis, Generibus, ac Numeris adherere potest: vt **هَلْ تَنْصُرُونِ** an adiunabis?

Et

Et *Leue*, quod Giezma habet, & tantum Singulari Numero toti, ac Personis in Plurali Masculinis & Communi, adiungitur, exceptis Fœmininis Pluralibus, vt & toto Duali Numero. e. g. ^{و و و} يذصرون *innabunt*.

Vtrumque tertiæ radicalis Damma in Fatha mutat: at ante augmenta Nunnata, II & III Pluralis Numeri, Damma manet, abiecta syllaba **ون**: Fœmininæ Plurales in **نَان** exeunt, radicali vltima Giezmatâ,

CAPVT V DE PRONOMINIBVS SEPARATIS.

Postquam de *Affixis* Pronominibus actum fuit; de *Separatis* etiam agendum erit. Sunt autem,

I Personalia

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
EGO أَنَا Commun.	NOS نَحْنُ
TV { <ul style="list-style-type: none"> Masc. أَنْتَ Fœm. أَنْتِ 	VOS { <ul style="list-style-type: none"> Masc. أَنْتُمْ Fœm. أَنْتُنَّ
ILLE هُوَ	ILLI هُمْ (connex. هَمَّ)
ILLA هِيَ	ILLAE هُنَّ

*EST

* Est etiam *Dualis Numerus* II & III *Persona*,

VOS DVO أَنْتُمَا

ILLI DVO هُمَا

Deinde *Affixa Personalia* separatim quoque *Verbis* apponi possunt, præfixo أَيَّا; vt أَيَّاهُ me, أَيَّايَ illum, أَيَّاهُمُ eos. Sic ضَرَبَ أَيَّاكَ idem est quod ضَرَبَكَ verberavit te.

II. Demonstratiua.

Singul. Masc. HIC هَا

Fœm. HAEC { هِيَ، نَهِي، نِي
هِيَ، نَهِي، نِي

Plural. Commun. HI, HAE أُولَئِكَ، أُولَئِكَ Erpenio ex alia

forma; at Kirstenio analogice هِي، هِي، هِي
He.

* Est & *Dualis*, HI DVO هَاتَانِ & هَاتَانِ

Hoc vocatur *Demonstratiuum propinqui*, quod per HIC exponitur: est etiam *Demonstratiuum remoti*, quod fit adiecta littera كَ, vt mox in *Compositis* dicemus.

D

Compo-

Compositum Demonstratiuum est vel *initio* auctum, nempe

Masc. هَذَا HIC ex Ebr. הַזֶּה factum, aut ex הָ eiecto א, vnde etiam Fatha perpendicularare habet.

Fœm. هَذِهِ & هَاتِي HAEC;

vel auctum *sine*, vL

Masc. ذَاكَ ILLE

Fœm. تَاكَ ILLA,

ante quod ك non raro assumitur J epentheticum cum

Kefre, vt dicatur ذَاكَ, cui quoque accedere potest م pa-

ragogicum, sic ذَالِكُمْ

* ك etiam additur Duali & Plurali ex ن supra indicatis.

III Relatiuum

RELATIVVM proprie vnum est, quanquam etiam Interrogatiua interdum relative significant, de quibus sequenti num. IV agemus. Quod proprie tale est, subiungimus, in quo Fœmininum ن in ت conuertit, nempe

Sing. QVI الَّذِي

Plural. QVI الَّذِينَ

QVAE أَنَّنِي

QVAE أَنَّنِي

Dua-

Dualis rarior { Mase. **الذَّانِ** QVI DVO
 { Fem. **الذَّانِ**

Relativum hoc non patiens est Præfixorum فكلو, & obli-
 quis eius Casus suppletur per Suffixum sequentis No-
 minis, vt in aliis linguis Orientalium. Vide Canon,
 Idiotismor. XXIII.

IV Interrogatiuum.

INTERROGATIVVM { *Personæ* **مَنْ** QVIS? QVI? QVAE?
 { *Rei* **مَا** QVID? QVAE?

quæ etiam relatiue significant *is qui, ii qui; id quod, & id*
 genus cetera.

Nomen Substantiuum **أَيَّ** ponitur saepenumero pro
 interrogatiuis *Quis? Qualis?* sequente Nomine secundi Ca-
 sus, vt fit in rectione Substantiuorum, v. g. **أَيَّ كِتَابٍ** qua-
 lis liber;

* POSSESSIVA separata non habent Arabes, sed per
 Suffixa inseparabilia significant, vt ex Cap. præceden-
 te apparet:

RECIPROCA per **نَفْسِ** *anima*, cum Affixis, perin-
 de ac Syri, eleganter describunt. v. gr. **أَحْبَبْتُمْ**
نَفْسَكُمْ *dilexistis animam, vestram, hoc est vos*
ipsos.

D

CA

CAPVT VI DE VERBORVM FOR- MATIONE.

Coniugationes sunt XIII Actiuæ, & XI Passiuæ, de quibus infra distincte.

Prima *Pháala* simplicissima est, habens tria Fatha, (interdum media Vocalis est Kesre, rarius Damma) & secundum hanc omnes reliquæ Coniugationes, tum Actiuæ, tum Passiuæ, flectuntur, ita vt in numero minime fit crux tiro-nibus figenda.

Reliquæ XII distribuuntur in tres classes, quarum *prima* vnum characterem (i. e. litteram seruilem, vel Tefdid) addit Radici: *secunda* duos: *tertia* tres.

Ordo omnium tredecim Actiuarum Coniugationum talis est cum suis characteribus Radici *فعل* adiectis:

classis		classis		classis	
III		II		I	
استفعل 10		تفعّل 5		فَعَلَّ 2	
أفعلّ 11		تفاعّل 6		فَاعَلَّ 3	
أفوعّل 12		أفعلّ 7		أفَعَلَّ 4	
أفَعَلَّ 13		أفَتَعَلَّ 8			
		أفَعَلَّ 9			

Non

Non autem omnes Coniugationes sunt eiusdem necessitatis. Notentur itaque præ ceteris

I.	quæ m Kal respondet,	<i>Pháala</i>
II.	(Piel vel Paël)	<i>Phaála</i>
IV.	(Hiphil, Aphel)	<i>Aphala.</i>

quibus *Quintam* addo, quæ S præponit Coniugationi Secundæ:

Et *septimam*, quæ syllabam ذ præponit Primæ Coniugationi:

Et *Octavam*, quæ f præponit, ac inter primam & secundam Radicem C interponit.

Reliquæ sunt inusitatior.

Quadrilittera Verba quatuor Coniugationes agnoscunt, quarum prima primæ, secunda quintæ, tertia septimæ, quarta nonæ respondet. e. g. vt

ذ ر ه و ك *inclinanit caput*, ذ ر ه و ك *superbinit*, أ ح ر ج *tumultuatus fuit*, أ ش ع *horripilauit*.

Modos & Tempora totidem Arabes habent, quot Ebraei, *Optatiuus & Coniunctiuus* non nisi Particulis Indicatiui præfixis, *Si, Vinam, Vi,* & id genus aliis, significantur.

Plusquamperfectum fit, si Præterito præponitur Verbum Substantiuum ك أ *fuit*, vti Syris ك أ Præterito eiusdem significationis causa postponitur. e. g. ك أ *serberauerat.*

Formatio Præteriti.

Addit Sing.

Plur.

3. F. ت

3. M. وا F. ن

2. M. ت F. ت

2. M. تُم F. تُم

1. C. ت

1. C. نا

* Giesma in II & I Personis arguit absentiam Vocalis in tertia Radicali. Conuenit itaque cum Ebræo, nisi quod pro I Sing. ت est ت: pro I Plur. نا, est Chaldaice ننا; pro II Plur. تُم &c.

Dualis Numerus, qui rarus est, in II & III Persona occurrit, & in tertia quidem Persona Masc. solum addit tertiae Singulari; vt Masc. دَعَلَا, Fœm. فَعَلْنَا: in secunda Persona Communis forma est دَعَلَا, vt فَعَلْنَا duo (vel due) operari estis.

Exemplum, exclusis Fœmininis Personis, fit hocce;

Sing. 3. فَعَلَّ

Plur. فَعَلُوا

2. فَعَلْت

فَعَلْتُم

1. فَعَلْت

فَعَلْنَا

Futu-

Futurum.

Litteræ **כ** *Formativa* heic sunt eadem, quæ apud Ebræos, & singulæ habent Fatha, exceptis II & IV Coniugationibus, vt & Passiuis, in quibus est Damma.

Personæ, quæ augmentum finale non admittunt (Sing. I, & III & II Masc. & I Plur.) vltimæ Radicali Damma apponunt in omnibus Coniugationibus: mediæ itidem in I Coniug. Damma, si ea in Præterito Damma habuit: si Kefrata fuit in Præterito, Fatha in Futuro accipit, quod itidem fit propter mediam vel vltimam Gutturalem: si denique Fatha fuit in media Præteriti, Futurum vel Damma vel Kesre habet, quod ex vsu obseruandum est, & ex Lexico Goliano, accuratissime mediam Futuri in singulis Radicibus determinante.

Typus autem **F V T V R I** in Masc. & Communibus Personis est eiusmodi:

Sing.	אֶכְתֹּב	1.	Plur.	נִכְתְּבוּ
£	תִּכְתֹּב	2.		תִּכְתְּבוּן
	יִכְתֹּב	3.		יִכְתְּבוּן

Femininum addit II Singulari **יִכְתֹּב**, II & III Plurali **יִכְתְּבוּן**, præcedente Giesma, in quod Vocalis tertiæ Radicalis mutatur: Tertia Singularis Fœm. a III Masc. differt sola formatiua **ת**, sicut apud Ebræos.

In reliquis Coniugationibus media Radicalis habet Kesre, exceptis V. VI. IX. XI, quæ Fatha postulant.

Dua:

Dualis II & III Personæ differt a Plurali harum Personarum sola terminatione **أَنْ** pro **وَنْ**, retentis formativis litteris & ceteris Vocalibus.

Imperatiuus.

II & IV Coniugatio hoc loco est Syro-Chaldæa, nempe in II (Paël) **فَعَدَّ** **فَعَدَّ**. in IV (Aphel) **أَفْعَدَّ** **أَفْعَدَّ** &c. At in I. Coniugatione **أ** Vnionis præmittitur cum, Kesre, e. g. **أَعْلَمُ** *scito*, **أَصْرِبُ** *verbera*: nisi in penultima, (quæ talis semper est, qualis in Futuro) sit Damma: tunc enim & Elif Damma habet; sed prima & vltima semper, Giesma, vt **أَنْصُرُ** *inua*. Cadit vero **أ** Imperatiui, si prima Radicalis Vocalem accipit.

Augumenta Finalia Fœminina & Pluralis Numeri sunt eadem, quæ apud ceteros Orientales, I, U, Na, e. g. **أَسْمَعُ** *audi*, **أَشْكُرُوا** *gratias agite*, &c. Nullæ heic Vocales propter Augmentum consequens mutantur.

Participium.

PARTICIPIA omnia habent Formativam initialem *Mim*, per Damma præfixam, & desinunt in **م**, excepto Participio

pio

pio I Coniugationis, quod Chaldaeos æmulatur, insuper Tanvyin seu Nunnatione assumpta. v. g.

I siue Peal seu Kal **فَاعِدٌ**,

II siue Pael **مَنْصَرٌ**,

IV siue Aphel **مَنْصِرٌ** &c.

Mouentur Participia vt Nomina Adiectiua per Genera & Numeros, v. g. Sing. Fœm. in **ة**, Plur. Masc. in **ون** vt noua heic expositione opus non sit.

Infinitiuus.

INFINITIVVS Arabum potius Nomen Verbale est, & quidem Accusandi Casus, quam Verbum: estque vel Transitiuorum, formæ **فَعَلٌ**; vel Intransitiuorum, quæ iterum sunt duplicis Generis. Si enim media Præteriti Fatha- ta fuit, Infinitiuus fit formæ **فَعُولًا** *sedere*: si Dammata; formæ **سُهُولَةً** *facilem esse*: si denique Kefrata; fit formæ **فَرِحًا** *gaudere*. Irregulares formæ sunt XXVII aut plures, ta- men in **ا** vel **ة** finitæ plurimæ. vide Erpenium.

Passiuæ Coniugationes.

Passiuum nona & undecima Coniugationes non agno- scunt; differt ab Actiuo solis Vocalibus punctis. Nam in

E

vfi-

visitationibus, I, II, IV, &c. prima Præteriti Damma, secunda Kefre habet: terminatione conueniunt cum Actiuus, vt & flexione: Futuri media Fatha habet, & Fatha formatiuarum **أَذْبَح** in Damma mutatur. In reliquis Præteritis duæ priores syllabæ Damma habent: Futurorum eadem ratio, quæ in superioribus: Participia a Futuris ducuntur, formatiuus **أَذْبَح** in **و** conuersis, quod in Prima Coniugatione Fatha, in reliquis Damma habet: in fine additur conueta Nunnatio.

Typus præcipuarum Passi- varum.

I. (Niphal)	Præt. فَعِلَ	Fut. يَفْعَلُ
II. (Püal)	فَعَّلَ	يُفَعِّلُ
III.	فُوَعِلَ	يُفَاعِلُ
IV. (Hophal)	أَفْعَلَ	يُفَعِّلُ , vt Primæ.
V.	نَفَعَلَ	يَنْفَعِلُ
VI.	نُفُوَعِلَ	يَنْفَاعِلُ
VII.	أَنْفَعَلَ	يَنْفَعِّلُ

Atque ita reliquæ quoque formantur, caractere singularum obseruato, vt etiam regulis de mutatione quiescentium litterarum. Vari-

Variatio Futuri.

Futuro accidunt *Apocope*, *Antithesis*, & *Paragoge*, quæ non leues mutationes inducunt: quibus & *Conuersio* adiungi potest.

I. *Apocopen* Futura patiuntur, (id est, Dam ultimæ, & seruientem in fine ن abiiciunt) signo Giesmâ ultimæ Radicali imposito, propter præcedentes Particulas ^{لَمْ} non, ^{لَا} ne, ^{يَا} imperatiuum, ^{لَمَّا} nondum, ^{إِنْ} si, ^{مَنْ} quicumque, ^{أَيُّ} idem, ^{مَا} id quod, quidquid, ^{مَتَى} quum, ^{مَهْمَا} quotiescunque, ^{أَيُّ} ubicunque, & si quæ aliæ sunt.

Ex his Particulis ^{لَمْ} non & ^{لَمَّا} nondum sunt conuersiua Futuri in Præteritum, sicut 1 Ebræorum. e. g. ^{لَمْ يَضْرِبْ} non verberauit.

* Quod si Verbum Substantiuum ^{كَانَ} præponitur Futuro, fit ex illo *Imperfectum*, vt ^{كَانَ يَجْلِسُ} se-
debat, quemadmodum supra pag. 27. ostendimus, idem Substantiuum Verbum, si Præterito præfigatur, Plusquamperfecti significationem Præterito inducere.

II. *Antithesis* mutat Damma tertiæ Radicalis in Fatha, & inducitur a Particulis ^{لَنْ} nequaquam, ^{كَيْ}, ^{أَنْ} &

& حَتَّى *Vi*, Coniunctione Causæ Finalis: item a Præfixis ل & ف, cum causale *Vi*, *Quò*, significant: etiam cum ف significat & *simul*. Antithesis quoque ن seruire tollit ex Plur. Masc. & Sing. Fœm.

III. *Paragoge* adiicit Futuro Fathatum Nun cum Tesdid; aut Nun Giesmatum. Tum Damma tertiæ Radicalis in Fatha mutatur, & seruiles و & ي excidunt. Diuisionem & exempla huius Paragoges supra pag. 21. 22. dedimus. Vfus autem eius est in præceptionibus, votis, interrogationibus, &c.

* Legem de transpositione sibilantium Arabes non habent, nisi analogice, dum in VIII Coniugatione ت epentheticum mutatur in ط, si prima Radicalis est ط ط ط: aut in و, si prima Radicalis و و و fuit.

CAPVT VII DE VERBIS DEFECTIVIS.

Defectiua Arabes tantum vnus generis habent, nempe *Geminata*, quorum tertia Radicalis similis est secundæ, & hæc S V R D A appellant, quia ex duabus similibus auditur tantum altera. Possunt tamen etiam Verba, quæ vltimam و vel ت habent, certis in casibus ad Defectiua, sicut apud Ebræos fit, referri, si similis seruilis ex Verbalis augmento accedat, vbi Radicalis per Tesdid occultatur, vt سَكَّتْ pro سَكَّتَتْ, *tacuisse*. Sed hæc leuiora sunt & ex Ebraismo nota.

Verba

Verba Surda siue Geminata.

Horum etiam natura cum Ebraismo in plurimis conuenit. Nam

- I. Media radicalis in Leuibus (non Tefdidatis) Coniugationibus abiicitur, & per Tefdid compensatur, vt ^{مَسَّ} tetigit: manet uero in Personis, in quibus tertia est glemmata, atque tunc omnia perfecta sunt. e. g. ^{أَمَّ يَمَسُّ} non tanget.
- II. Graues siue Tefdidatae Coniugationes regulares sunt, vt ^{كَتَبَ} comminuit. Omnia ex sequenti Paradigmatе clarius innotescunt.

Præteritum.

Sing. 3. M. ^{مَدَّ} extendit.	Plur. 3. ^{مَدُّوا}
2. M. ^{مَدَدْتَ}	2. ^{مَدَدْتُمْ}
1. C. ^{مَدَدْتُ}	1. ^{مَدَدْنَا}

* Fœmininæ Personæ inde fiunt modo ordinario, vt in Verbis perfectis.

Futurum.

Sing. 1. C. ^{أَمَدُّ} extendam	
2. M. ^{تَمَدُّ} , F. in ^{يَمَدُّ}	
3. M. ^{يَمَدُّ} , Fœm. ^{يَمَدُّ} pro ^{يَمَدُّ} præponit.	

E 3

Plur.

Plur. i. C. **نَمَدٌ**

2. M. **نَمَدُونَ**, Fœm. **نَمَدُونَ**

3. M. **يَمَدُونَ**, Fœm. **يَمَدُونَ**

Imperatiuus.

Sing. Masc. **أَمِدْ** & contracte **مَدْ** vel

مَدْ *extende.*

Fœminina & Plurales terminationes ex vtraque forma, fiunt appositis in fine augmentis Ebrææ linguæ & Arabicæ communibus, id est I, U, NA.

Infinitiuus.

مَدًا *extendere.*

Participium.

Sing. Masc. **مَادٍ**, vnde Fœmininum in **مَادٍ** fit, Pluralis M.

in **مَادِينَ** &c. more Adiectiuorum.

PASSIVI, & DERIVATARVM Coniugationum similis

est ratio, e. gr. I Passiua **مُدِّ** *extensus fuit*, quod pariter formatur vt Actiuum, nec ab eo differt, nisi quod Damma in prima pro Fatha suscipit, & in Personis, quæ tertiam giesmatam tenent ac. integre formantur,

Kesre

Kesre sub media accipit, vbi Passiuæ perfectæ Kesre
habent. Sic IV Actiua **أَمَّ**, quæ **تَمَّ** Aphel seu
Hiphil respondet; atque ita etiam in ceteris.

CAPVT VIII DE VERBIS HAMZATIS.

Anomala Verba sunt præterea vel *Hamzata*, vel
Quiescentia: & ut plurimum formantur secundum Canones de
Quiescentibus, quos sequenti Cap. XII daturi sumus. Præ-
mitti quidem illos oportebat, sed methodum nostram, quam
in aliis orientis linguarum Grammaticis præceptis obserua-
mus, secuti in posteriore loco collocauimus, vnde facile re-
duci a quolibet possunt. *Hamzatum* Verbum est, cuius ra-
dicalium aliqua est *Hamza* siue Elif mobile. Dividitur se-
cundum tres positiones **تَمَّ** Hamza in *Phe Elif*: *Ain Elif*: &
Lam Elif.

Hamzata **ء** siue prima
radicali.

ACTIvvm.

PRAETERITVM regulare, vt **أَفْعَل** *præcellit*:

FVTVRVM etiam, vt **يَفْعَل** *excellit*.

IMPERATIVVS **أَفْعَلْ** Vid. Canon II general. ex Cap.
seq. XII. * Cum

* Cum Ṿ Imperatiuum Damma habet , mutatur Hamza.

in و , per Can. II general. vt ^{سَمِعْتُ} أوْمَلْ *spera.*

Tria abiiciunt Ṿ in Imperatiuo plerumque, nempe

مُرْ *inbe*, ex ^{أَمَرَ} امر; ^{أَكَلَ} *ede*, ex ^{أَكَلَ} اكل; ^{أَخَذَ} *accipe*.

INFINITIVVS regularis est, vt ^{أَتَمَّرَ} *excellere.*

PARTICIPIVM ^{أَتَمَّرَ} *excellens.* vide Can. V. Elif.

PASSIVVM.

PRAET. ^{أَتَمَّرَ} *regulare.*

FVTVR. ^{يُتَمَّرُ} *وَعَبْرُ*, Can. II de Elif.

PARTICIP. ^{مَتَمَّرٌ} *مَتَمَّرٌ*, *regulare.*

Coniugationes deriuatae.

Sic in ceteris quoque Coniugationibus Hamza mutatur
secundum dictos Canones, v. g. ^{يُؤْتَرُ} *فُوتِرُ* Futur. II. Con-
iug. per Canon. II. de quiescente Elif.

Hamzata Ain & Lam.

Quod Verbum secunda aut tertia radicali hamzatur,
eandem rationem sequitur, quæ hamzatorum erat littera
prima:

prima: vt ^سسأل^ل interrogans, ex ^سسأل^ل; ^ووهني^ي concoctus
est, ex ^سسأل^ل concoxit.

Raro Hamzata Ain suum Elif quiescere sinunt, vt ^سسأل^ل; aut ad præcedentem giesmatam reiciunt, vt ^سسأل^ل roga, pro ^سسأل^ل, vtroque l excidente. Vnionis enim, Elif abiicitur ab Imperatiuo, si prima radicalis vocalem accipit, vt supra pag. 30. in Imperatiuo diximus.

CAPVT IX DE VERBIS QUIESCENTIBVS PRIMA.

QUIESCENTIA Verba, prout ab Hamzatis distinguuntur, sunt itidem triplicis ordinis. Aut enim quiescunt prima radicali; aut mediâ, quæ *Concaua* dicuntur; aut denique vltima. Postea vero quam Elif in Hamzatis tractatum fuit, tantum duæ litteræ quiescentes remanent, و & ب unde pro triplici sede siue radicalium situ tres geminatae classes, aut sex separatae oriuntur. Sint itaque

I. Quiescentia و & ب

Quiescentia, hoc est quæ primam litteram habent و aut ب, similia proprie Arabibus dicuntur. Quiescentia *Phe Wan* exiguam anomaliam habent, nempe si Futurum, F in

in media Kefre habet, و abiicitur, vt یرت a هرت *hereditavit*: quod etiam Imperatiuo eiusdem Coniug. I. contingit, vt عد *prædic*: si Futurum Kefre non habet, totum regulare est, vt یرت *tendet*, a وجه *retendit*.

Sunt tamen etiam, quæ, quamlibet fatham habeant Futuri penultimam, tamen و abiiciunt tam in Futuro, quam Imperatiuo. e.g. یرت *amplius erit*, قع *cade*.

QUIESCENTIA *Phe Je*, mutant ي in و, cum Giesma habet post Damma. vide Can. II generalem. e.g. یوسر pro یوسر, *dies erit*, ex IV. Coniugatione: at in I. regulariter یوسر *alea ludet*, *fortietur*. In reliquis omnibus utraque, *Phe Wan* & *Phe Je*, perfecta sunt, nisi quod in VIII Coniugatione *Wan* & *Je* quasi in ت commutant, idque per Tefdid in ت characteristico abscondunt, vt یتعد pro یتعد *minatus est*, *promisit*: یتعد *fortitus est*, a یوسر *alea lusit*.

Quod si interdum hæ quiescentes manent, accommodant se Vocali præcedenti, cui, si non sunt, fiunt homogeneæ, vt یتعد *minabitur*.

CAPVT

CAPVT X
DE
VERBIS CONCAVIS SIVE
QUIESCENTIBVS MEDIA.

Quiſcentia Ain ſiue media radicali, ab Arabibus dicuntur *Concaua*, & mediam vel و vel ي habent, quæ litteræ ſæpius excidunt in I. IV. VII. VIII & X Coniugationibus, ſaltim vocali ſua priuatæ quieſcunt. Reliquæ Coniugationes perfecte formantur, & media radicalis mouetur.

I. Concauum و

PRAETERITVM.

Sing. 3. M. قَالَ *dixit.* Fœm. قَالَتْ

2. M. قُلْتِ Fœm. قُلْتِ

1. C. قُلْتُ

Plur. 3. M. قَالُوا Fœm. قُلْنَ

2. M. قُلْتُمْ Fœm. قُلْتُنَّ

1. C. قُلْنَا

F 2

FVTV-

FUTURVM.

Sing.	1. C.	أَقُولُ	
	2. M.	تَقُولُ	Fœm. تَقُولِينَ
	3. M.	يَقُولُ	Fœm. يَقُولُ pro يَقُولُ ponit.
Plur.	1. C.	نَقُولُ	
	2. M.	تَقُولُونَ	Fœm. تَقُولِينَ
	3. M.	يَقُولُونَ	Fœm. يَقُولُونَ

* Est etiam alia forma, quasi ex media Præteriti Kefrata, quæ Fatha sub prima radicis in Futuro habet, e. gr.

يَخَافُ *timebit*, vbi أ pro و propter Fatha assumitur. Vide Canon. cap. XIII.

IMPERATIVVS.

Sing.	Masc.	قُلْ <i>dic</i> ,	Fœm.	قُولِي
Plur.	Masc.	قُولُوا	Fœm.	قُولْنَ

INFINITIVVS.

قَوْلًا *dicere.*

PARTICIPIVM.

Sing. Masc. قَائِلٌ *dicens.*

Fœm. & Plur. formatur, vt in Adiectiuis regularibus.

Con-

Coniugationes reliquæ.

Coniugationes reliquæ Actiuæ, quæ eandem anomaliam sequuntur, sunt.

	PRAETER.	FVTVR.	IMPER.
IV	أَقَارَ	يُقْبِلُ	أَقْرُ
VII	إِنْعَارَ	يَنْعَارُ	إِنْعُرْ
VIII	إِفْتَالَ	يَفْتَالُ	إِفْتُلْ
X	إِسْتَعَالَ	يَسْتَعِبِلُ	إِسْتَعِلْ

Ceteræ Personæ & Tempora secundum generale Paradigma & Canones Quiescentium perfacile formantur. Quæ autem superfunt Coniugationes, omnes regulares sunt, & in iis mouetur, ac ordinaria vocali, & vbi opus est, etiam

Tefdid, signatur. e. g. خَوِيَ metu adfecit, Coniug. II,

ex Radice خَوِيَ vel خَاِيَ metuit.

Passiuum Concaui قَوِيَ

PRAETERITVM.

Sing.	3. M.	قَبِلَ	Plur.	قَبِلُوا
	2. M.	قَبِلْتَ		قَبِلْتُمْ
	1. C.	قَبِلْتُ		قَبِلْنَا

F 3

Fœmi-

Fœmineæ Personæ a virilibus deriuntur regulari modo.

FUTURVM

Sing. 3. يُغَارُ

2. نُو

1. أَّ &c.

Reliquæ Passivæ suis Activis respondent , e. g. IV

أَقْبَلُ &c. Canonibus tantummodo observatis.

II. Concauum ب

Quæ mediâ ي quiescunt , flexione parum differunt a Concauis و , & vbi illa , excidente quiescente per Canonem III generalem, Damma cognatum ad præcedentem litteram reiiciunt, hæc Kesre ita adhibent, vt *رَبُّ* Je radicali respondeat. Exemplo fit Rad. هَبَّبَ *reuereri*.

PRAETERITVM.

Sing. 3. M. هَابَ   Fœm. هَابَتْ

2. M. هَمَّتْ   F. هَمَّتِ

1. C. هَمَّتْ

Plur.

Plur.	3. M.	هَابُوا	Fœm.	هَبْنَ
	2. M.	هَبْتُمْ	F.	هَبْتَنَّ
	1. C.	هَبْنَا		

FUTURVM.

Duplex Futuri formatio est, sicut etiam in Concauis Wau. Nam si media Præteriti Fatha habuisse fingitur, ut in radice *يسير incessu*, sumitur Kesre in Futuro: sin quasi Kesre in Præterito fuit, ut *هَبب vereri*, heic Fatha erit in Futuro. e. gr.

Sing.	M. 3.	يَهَابُ	يَسِيرُ
	M. 2.	ذَ —	ذَ —
	C. 1.	أَ — &c.	أَ —

IMPERATIVVS.

Sing.	M.	سِرْ	F.	سِيرِي
Plur.		سِيرُوا		سِيرْنَ

Heic cum Giesma aduenit, excidit *مي*; redit cum Giesma cadit vocali eius locum subeunte.

INFI-

INFINITIVVS.

Regularis est, vt *مَسِيرًا*

PARTICIPIVM.

Sing. M. *هَائِبٌ*. v. Can. I Elif.

Fcem. & Plur. inde formantur, vt in Adiectiuis regularibus.

Reliquæ Coniugationes, quæ anomala sunt, vt IV, VII, VIII, X, plane eodem modo & iisdem vocalibus punctis formantur, vt Concauorum *و*, v. g. IV *أَهَابٌ* increpuit vt consistat: VII *أَنْسَارٌ* &c.

PASSIIVM Erpenio est

PRAETER. S. 3. M. *سَبَسِرَ*

2. M. *سَبَسِرْت*

1. C. *سَبَسِرْتُ* &c.

FVTVR. S. 3. M. *سَبَسِرَ*

2. M. *سَبَسِرْت* &c.

Castello & Golio ex alia forma fit *هَوِبٌ* *formidabilis fuit, reuerendus fuit.* CAPVT

CAPVT XI
DE
QUIESCENTIBVS VLTIMA,
SIVE LAM.

Quiescentia Lam sunt, quæ ultimam habent Wau vel Fe, & hæc Arabibus proprie *defectiua* appellantur.

Verbum Lam و

Præteritum in hoc genere est triplex. Si media radicalis Damma habuit, manet و, vt سَرَوَ potius est: si Kefre, و in و mutatur per Canonem V de Wau: sin Fatha, و in ا transfit per Canon. III de Wau. Huius tanquam communioris formæ hoc damus Paradigma Coniugatione I.

PRAETERITVM.

Sing. 3. Masc.	غَرَا oppugnavit,	F.	غَرَتْ
2. M.	غَرَوْتَ		غَرَوْتِ
1. C.	غَرَوْتُ		
Plur. 3. M.	غَرَوْا	Fœm.	غَرَوْنَ
2. M.	غَرَوْتُمْ	F.	غَرَوْتُنَّ
1. C.	غَرَوْنَا		

G

Wau

Wau in *Elif quiescens* conuertitur, per Can. III de Wau.
 Si media Damma habet, manet و, vt ^و *potius fuit*: ^و *sin*
 Kesre, conuertitur vbique in *Je*, vt ^ي *pro* ^ي *رضو*
placendo vicit. Golius tamen hoc ipsum Verbum in *أ*
 format, Elif pro Je vel Wau posito.

FVTVRVM.

Sing.	1. C.	أَغْرُو	
	2. M.	أَغْرُونَ	F. ^ي <i>يغرين</i>
	3. M.	يَغْرُونَ	F. ^ي <i>pro</i> ^ي <i>يغرين</i>
Plur.	1. C.	أَغْرُوا	
	2. M.	أَغْرُونَ	F. vt Masc.
	3. M.	يَغْرُونَ	F. vt Masc.

* Præposita Particula giesmata, vltima non accipit Giesma, sed abiicitur, vt ^ي *يغتر* ^ك *كم* non oppugnabit.

IMPERATIVVS.

Sing. Masc.	أَغْرُ	Plur.	أَغْرُوا	
Fem.	أَغْرِي	F. ^أ Masc. in ^ن		mutat.

PAR-

PARTICIPIVM.

Sing. Masc. غَانِرٌ Fem. غَانِرَةٌ
 Plur. غَانِرُونَ — يَاتٌ

* Quod Sing. Masc. Participii præter consuetudinem,
 —habet pro ا terminationem, eius hæc est ratio:
 و finale post Kefre mutatur in *Je*, per Canonem V
 de Wau, vt غَانِرِيّ fiat: cum vero *Je* finale post
 Kefre nequeat habere Damma per Canon. IV de *Je*;
 abiicitur *Je*, & eius Nun ad præcedentem refertur, qua
 quia Kefrata est, pro غَانِرِيّ fit غَانِرِ.

Sic & deriuatæ Coniugationes, vt II غَانِرِيّ; III غَانِرِي
 IV غَانِرِيّ &c.

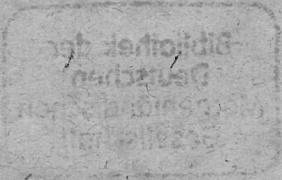
PASSIIVM.

PRAETERIT. 3. M. غَانِرِي
 2. M. غَانِرِيْت
 1. C. — تٌ &c.

FVTVR. 3. M. يَغَانِرُ &c.

PARTICIP. M. S. مَغَانِرٌ &c.
 G 2

Passi-

Passivæ deriuatæ respondent Activis , v. g. II. غُرِّيَ

III. غُورِيَ , IV. أَغْرِيَبَ &c.

II. Quiescens Lam Fe.

Quæ quiescunt vltima Fe, parum formatione differunt a Quiescentibus Lam Wan, vt ex Paradigmate clarum erit.

PRAETERITVM.

Sing. 3. Masc. رَمِيَ jecit. F. رَمَيْتَ

2. M. رَمَيْتَ F. رَمَيْتَ

1. C. رَمَيْتَ

Plur. 3. M. رَمَوْا F. رَمَيْتُمْ

2. M. رَمَيْتُمْ F. رَمَيْتُمْ

1. C. رَمَيْتُمْ
FVTVRVM.

Sing. 3. M. يَرَمِي &c.

Plur. 3. M. يَرْمُونَ F. يَرْمِيْنَ

Reliquæ Personæ Masculinæ & Communes, mutatis tantum litteris præformatiuis, ex his facillime ducuntur.

* Post

Bibliothek der
Deutschen
Morgenländischen
Gesellschaft

* Post Particulam giesmatam, vltima giesma non accipit,
sed abiicitur prorsus, vt **لَمْ يَزِمْ** non iacies.

IMPERATIVVS.

Sing. M. **اَزِمْ** Fœm. *Je* otiosum addit

Plur. M. **اَزِمُوا** **اَزِمِيْنَ** -

INFINITIVVS.

اَزِمَ regularis.

PARTICIPIVM.

Sing. M. **اَزِمٌ** Fœm. **اَزِيَّةٌ** -

Plur. **اَزِمُونَ** **اَزِيَّاتٌ** -

* De Sing. Masc. in **ـ** terminatum, vide quæso, quæ ad
idem Genus in *Lam Wan* adnotauimus.

Passiuum Lam Je.

PRAETER. 3. M. **اَزِمِي** Fœm. **اَزِيَّتْ** -

2. M. **اَزِمِيْتْ**

1. C. **اَزِيْتُ** &c.

FUTVR. 3. M. **يُزِمِي**

2. **يُزِمِيْتْ** &c.

PARTICIP. S. M. **مُزِمِيٌّ** F. **مُزِمِيَّةٌ** &c.

G 3

Deri-

Derivatæ Coniugationes.

Primæ Coniugationis normam derivatæ omnes sequuntur. e. g. II Actiuæ Præteritum *أَرَسِي*, Futur. *يُأَرِسِي*: Coniug. V Præt. *كُتِرَسِي* &c.

CAPVT XII DE DVPLICITER IMPER- FECTIS.

Dupliciter Imperfecta vtramque anomaliam sequuntur, suntque duplicis ordinis I *Hamzata* & *Quiescencia*. II *Dupliciter quiescentia*. Hamzatorum & vna *Quiescentium* quatuor classes sunt,

I Hamzatum Phe & Quiescens Ain.

e. gr.	PRAETERIT.	آب	reuertit.
	FVTVR.	يُؤْوِبُ	reuertetur.
	IMPERAT.	أَبْ	
	PARTICIP.	أَيْبٌ	

II Hamzatum Lam & Quiescens Ain.

e. g.	PRAETERIT.	جَاءَ	venit.
	FVTVR.	يُجِيءُ	

IMPE-

IMPERAT. جِي
 INFINIT. جِيءَ PARTICIP. جَائِي

III Hamzatum Phe & Quiescens Lam.

e. gr. PRAETERIT. أَنِي venit.
 FUTVR. يَانِي veniet.

IMPERAT. آتِي
 INFINIT. آتِيءَ
 PARTICIP. آتِي

IV. Hamzatum Ain & Quiescens Lam.

e. gr. PRAETERIT. نَأِي recessit.
 FUTVR. يِنَأِي
 IMPERAT. آتِيءَ
 PARTICIP. نَأِي

Sic etiam Radix رَأِي vidit, regulariter coniugari potest: sed propter frequentem usum Hamza abiicitur, vocali eius ad præcedentem reiecta, quoties ر Giesma habet. Hinc eius I. Coniugatione

FUTVR.

FUTUR. Sing. 3. M. يَرِيّ *videbit.*

2. M. — ذ &c.

Plur. 3. M. يَرُونَ *Fœm. يَرِينَ &c.*

IMPERATIV. Sing. مَرّ & cum paragoge مَرِّنْ
etiam interdum مَرِّا *regaliter.*

Plur. M. مَرُوا & paragog. مَرُّونَ *videto.*

Et IV Coniugatione

PRAETERIT. 3. M. أَرِيّ

2. M. أَرَيْتَ &c.

FUTUR. 3. M. يَرِيّب &c.

IMPERAT. Sing. M. أَرِ Pl. أَرُوا

PARTICIP. Sing. M. مَرِيّ Fœm. مَرِيّة

Plur. مَرُون F. مَرِيّات

Alter ordo, dupliciter sine Hamza imperfectorum, continet Verba, quæ *Innoluta* Arabibus dicuntur, & sunt duplicis generis, *Innoluta Separata*, quæ quiescunt primâ & ultimâ; & *Innoluta Coniuncta*, quæ quiescunt mediâ & ultimâ.

Typus

Typus Inuoluti Separati,

PRAETER. *وَقِي* *custodinit,*

FUTVR. *يَقِي* &c.

IMPERAT. Sing. M. *قِ* vel *قِيَهْ*; F. *قِي*

Plur. *قُوا* F. *قِينِ*

PARTICIP. *وَاقِي* &c.

Typus Inuoluti Coniuncti.

PRAETERIT. *حَيَّ* & *حَيَّي* *vixit*, *حَيَّي* *assanit*, *شَوِي*
sive *حِي* *contracte.*

FUTVR. *يَحْيِي* & *يَحْيِيَا* Sic *يَشْوِي*,
viuet. vide Canones.

IMPERATIV. *اِحْيِ*

PARTICIP. *حَيَّي* Sic *حَيَّي* *viuens*, & pro
 eo *vsitatus* *حِي* *viuus*,

Tripliciter Imperfecta.

Verba paucissima sunt, tripliciter imperfecta eaque vel

Hamzata Phe & Inuoluta Coniuncta, vt *اَوِي* *recepit*: vel
 H Ham-

Hamzata Ain & Inuoluta Separata, vt **وَأَيَّ** *stetit promissis*. Futurum ab illo **يَأْوِي** *recipiet*, Imperat. **أَيِّ** *recipe*: ab hoc **يَأِي** *stabit promissis*; **أ** vel **إ** *sta promissis*.

CAPVT XIII
DE
MVTATIONE LITTERARVM QVIESCENTIVM.

Litteras quiescentes **ا و ب** tum propter vocales heterogeneas, tum propter concursus similium quiescentium, varie permutari, ex Verbis anomalis abunde adhuc observatum fuit. Nec tamen Verborum tantummodo hæc mutatio est, sed ipsorum etiam Nominum, quam in hunc posteriorem locum reiecimus, ne terriculamento tironibus sit, qui facilius rem ipsam quodammodo exemplis & paradigmate apprehendunt, quam mutationis regulas penitus intelligunt, quas olim contractiores dedimus: iam vero tum numerum, tum ordinem clarissimi Erpenii sequemur, ne aliorum allegationi nostra contracta breuitas, quod experimento didicimus, amplius offendiculo sit.

Canones generales.

I.

Litteræ **ا و ب** in principio dictionis: itemque in medio & fine post Giezma, non mutantur.

II.

II.

Litteræ *Elif*, *Wau*, *Je* post Vocales heterogeneas iisfiunt homogeneæ. e.g. ⁵بِئْسَ ex ⁵بِئْسَ puteus: ⁵نَارٌ ex ⁵نَارٌ ignis.

* Excipiuntur quædam, in quibus *Wau* & *Je* post *Fatha* manent & diphthongascunt, adscripto *Giesma*: vt ⁵يَوْمٌ *dies*, ⁵لَيْلٌ *nox*: vel quiescunt instar *Elif* sine *Giesma*, vt ⁵رَمَى *iecit eum*, ⁵شُرُوْةٌ *oppugnationis*, quæ leguntur *Ramâho*, *Gazâton*.

III.

Elif, *Wau*, *Je* quiescentes sequente *Giesma*, excidunt. vt ⁵يَقُمْ (pro ⁵يَقُومُ) *stabit*, ⁵يَتَخَفُ *timebit*.

* Excipiuntur *Elif* *Vnionis*, vt ⁵فَانَصْرُ *itaque adiunna*.

Canones speciales de *Elif*.

I.

Elif in medio dictionis mobile per *Damma*, in *Wau*; per *Kestre*, in *Je* mutatur, id est in litteram vocali homogeneam. v. g. ⁵أَوْبٌ *pascua*, Plur. fractus ex Sing. ⁵أَبٌ; ⁵سَبَّلٌ *rogatus fuit*, ex ⁵سَأَلَ *rogare*.

Fit hoc etiam post *Elif* quiescens, vt ⁵قَائِلٌ *dicens*, ⁵مَاءٌ *aqua eius*, pro ⁵قَائِلٍ, ⁵مَائِهِ.

H 2

II.

II.

Elif in medio dictionis mobile per Fatha, post Dam-
ma in *Wau*; post Kesre in *Je* mutatur. e. g. دَابُّ pro دَوَّبُ
studia: فَبَيْتٌ pro فَاة, *agmen hominum*.

III.

Elif in fine dictionis post Damma in *Wau*, post Kesre
in *Je* mutatur. vt دُنُو, pro دُنَا, *vilis fuit*: خَاطِي
pro خَاطِأ, *peccans*.

IV.

Elif in fine dictionis post Fatha. mobile per damma,
in *Wau*; post Kesre in *Je* mutatur. e. g. ذَمَّتُو *desines*.

V.

Elif quiescens post *Elif* fathatum excidit, Fatha per-
pendiculari imposito, vel adscripto Medda. vt اَصْنِ vel
اَصْنِ, pro اَصْنِ, *credidit*.

VI.

Elif quiescens, sequente alio *Elif* quiescente, in *Wau* fa-
thatum mutatur. vt نَوَاصِرُ, pro نَاصِرِ, *adintrices*.

OBSERVATIONES.

Pleraque hæ regulæ in generali conueniunt, | accom-
modare se ad vocalem, vt ei fiat homogœna,

2. Tunc

2. Tunc si mobile fuit, semper supra Wau aut Je ad-
scribitur Hamza.

3. Præfixa siue inseparabiles Particulæ **ا ب ف ل و**
non censentur Elif in medio collocare, vt **لَبَّ** patri. Ex-
ceptis quibusdam Particulis, vt **اَيْنَ** an si, **لَبَّ** vt ne. At
Suffixa censentur Elif in medium collocare, non Wau aut
Je. Vide Can. I de Elif.

Canones de *Wau*.

I.

Wau in medio dictionis mobile per Fatha, post Kesre
interdum in *Je* mutatur. e. g. **ثَوَابٌ**, pro **ثَوَاب** ve-
stes, Plural. fractus, a Sing. **ثَوْبٌ** vestimentum.

II.

Wau in medio dictionis habens post se aliud **و** qui-
escens, sæpe id expellit. vt **رُؤُوسٌ** capita, pro **رُؤوس**.

III.

Wau finale post Fatha nequit moueri, sed abiecta sua
Vocali, & reiecto ad Fatha Nun vocali, si adfuerit; in **ا**
mutatur, si tertia dictionis littera fuit: aut in **ي**, si quar-
ta aut vltior. e. g. **غَزَا** pro **غَزَوَ** oppugnavit: **عَصَا**,
pro **عَصَى**, baculus. **يَغْزِي** oppugnabitur.

H 3

IV,

IV

— *Wau* finale post *Damma* non fert *Damma* vel *Kesre*, sed iis abiectis quiescit. vt *رَوُو* *periens* & *percuntis*, id est *رَوُو* & *رَوُو*. Tunc *Nun* vocale, si adest, recedit, & *Wau* excidit.

V

Wau finale post *Kesre*, in *Je* mutatur. Vid. Can. general. II.

VI

Wau seruire in fine vocis, adsumit *Elif* otiosum. e. g. *رَوُو* *foderunt*, *رَوُو* *iecerunt*.

Canones de *Je*.

I.

Je in medio dictionis mobile per *Fatha*, post *Damma*, interdum in *Wau* mutatur. vt *رَمُوَان*, pro *رَمَبَان*, *iaculatio*.

II.

Je in medio vocis habens post se aliud *Je* quiescens, saepe id extrudit. vt *رَمِيْس* pro *رَمِيْس*, *praefectus*.

III.

Je finale post *Fatha* nequit moueri, sed abiecta sua vocali, & *Nun* casuali, si adfuit, ad *Fatha* reiecto, ad instar *Elif* quiescit. vt *أَوِي* *prima*: *فَتِي* pro *فَتِي*, *vir*, & sic etiam in obliquis casibus. * Si

* Si aliud Je præcessit, mutatur posterius in Elif. vt
 هَدَايَا, pro هدايا, *munera.*

IV

Je finale post Kesre, non fert Damma vel Kesre: sed
 iis abiectis, quiescit. vt حَائِي nudipes & nudipedis, ibi
 Damma, heic Kesre abiecto.

* Nun vocale, si adest, retrocedit, & Je abiicitur. vt
 رَأْم iaculans.

V

Je finale post Damma, id in Kesre mutat. ذَمِّي
optatio. Tunc intercedens Wau in Je mutatur, vt مَرْمِي
 contracte pro مرمي, ex مرموي, *iactus.*

Canones de Wau & Je.

Wau & Je mobiles, ante Wau & Je quiescentes, ex-
 cidunt, vocali abiectâ, si præcedit Fatha, cum qua qui-
 escens diphthongascit: aut reiectâ in locum præcedentis vo-
 calis, si Kesre illa aut Damma fuit, quæ tunc cedunt nouæ

reiectæ. e. g. رَمَوْا pro رمبوا, *iecerunt:* يَرْمُونَ pro
 يرمبون *iacient:* غَارُونَ, pro غاروون, *oppugnantes.*

II.

Wau & Je mobiles ante litteram mobilem, post Fatha
 sæpe

sape in ا quiescens mutantur, vt قام pro قوم statit,
 سام pro سامر profectus fuit.

III.

Wau & Je ita concurrentibus, vt prior vocalem non
 habeat, mutatur Wau in Je, duoque ب per Tefdid
 coalescunt. vt أَيَّامٌ pro أَيَّوَامٌ plural. dies.

IV.

Wau & Je finales post Elif seruire in Hamzam mutan-
 tur. vt سَاءَةٌ pro ساء, caelum.

* Si Wau & Je cum praecedente Fatha diphthongascunt,
 iis Giesma imponitur: si instar Elif quiescunt, nihil ad-
 scribitur. Exempla vide supra Canone II generali.

CAPVT XIV
 DE
 MUTATIONE VOCA-
 LIVM.

Sicut pauciores Vocales Arabia habet, quam ceterae
 Orientis prouincia: ita nec curiosa est circa mutationem
 earundem. Potissima cura hoc loco est circa Elif Vnionis,
 cuius naturam supra pag. 8. in *Wesla* descripsimus. Nunc
 de Vocalibus addendum:

I.

Si vox desinit in Giesma, sequente Elif Vnionis, mutatur
 Giesma in Kesre. e. g. *إِنَّا أَعْلَمُ الْإِلَهَ* non est
sapientia, nisi Deo, * Exci-

* Excipitur Præpositio **مِنْ** *A*, *Ex*, quæ Fatha; & Suffixa **مَهُمْ** & **كُم**, & terminatio Verbalis **كُم**, quæ Damma postulant: vt **مِنْ** **اللَّهِ** *a Deo*. Non autem hoc valet in Particulis seruilibus. Dico enim, **مِنْهُمْ** *ex illis* &c.

II.

Elif Vnionis post Præfixa sæpe excidit. vt **بِسْمِ** *in nomine*, ab **أَسْمٍ** *nomen*: saltem otiaur, si non excidit, vt **وَاللَّهُ** *Deus*, **وَأَبْنُ** *filius hominis*, (ab **أَبْنٍ** *filius*) Psalm. VIII. 5.

III.

وَهُمَا & **كُم** Suffixa, etiam Duale **هُمَا**, Damma in Kefre mutant ob antecedens Kefre vel **ي** quiescens. **مِنْ** *a Domino suo*, **فِيهِ** *in eo*, **يُنزِلُ** *mundabit eos*.

IV.

Damma finale Futuri mutatur sæpe in Fatha, diciturque tunc Futurum *Nasabatam*: mutatio autem ipsa vocatur Futuri *antithesis*, de qua supra p. 33 actum est.

V.

Incrementum Verborum terminale mutat vltimæ Radicæ Vocalem: nempe in Giesma, si incrementum est littera mobilis; in analogam Vocalem, si illud est quiescens, aut a quiescente incipit. Vide *Paradigmata*.

I

CAPVT

CAPVT XV DE PARTICVLIS SEPARATIS.

Particulæ separatæ sunt Arabibus æque ac aliis orientalibus, quæ Aduerbiorum, Coniunctionum, Præpositionum, & Interiectioyvm vices sustinent, ideoque distinctius explicandæ.

Aduerbia.

Loci

أَيْنَ *ubi*

حَيْثُ *ubi.* Vtrumque præcedente مِنْ, *unde, quæ*

si *ab ubi:* præcedente إِلَى *quo, quasi ad ubi.*

حَيْثُمَا &

أَيْنَ *vbicunqve.*

هُنَا *siue هُنَا hinc, præ-*
missio هُنَا hinc; cum
هِيَ huc exponitur.

هَاهُنَا *idem.*

Temporis

مَتَى *quando; quum*

قَدْ *iam, ante: plerumque cum Præterito; aut sine significatione tantum indicat, Præteritum loco Futuri non positum esse.*

ثُمَّ & تَمَّتْ *deinde.*

إِنَّمَا & إِذَا *quum*

أَيَّامًا *idem.*

يَوْمًا & يَوْمًا

حِينَ & حِينَ *hinc*

Loci

Temporis

هُنَاكَ & هُنَاكَ illic: كَيْتَا , إِنَّ بَعْدَ postquam

cum مِنْ , illinc: cum

إِلَى illuc.

سَوْفَ & سَيُ } post
سَوْ سَيُ

Demonstrandi.

هَآءَا ecce.

إِنِّ & إِنَّا idem: nec non

هَؤُونَا & هَؤُونَا , ac

هَآئِذَا , eiusque foemininum

هَآئِذِهِ , quae omnia signifi-

ficant ecce.

هَآءَا antehac,

هَآءَا بَعْدَ posthac

حَتَّى tam absolute, quam

sequente إِنَّا vel أَنَّ

donec, usque.

قَبْلُ antea, &

بَعْدُ postea. Vtrumque a-
mat ante se مِنْ ab, ex.

مِنْ قَبْلُ أَنَّ antequam.

Interrogandi.

أَمْ , أَمْ رَبِّ & هَلْ , أَمْ

أَفَلَمْ , أَلَمْ , أَوْلَا , أَفَلَا , أَلَا

أَوْلَمْ , & أَمَّا , hæc omnia

interrogant negativæ an

non?

كَيْتَا quotiescunque.

غَدَا cras

أَمْسَا heri

أَلْآنَ nunc

أَلْيَوْمَ hodie.

Negandi.

لَا non; item ne prohibitio-
nis.

كَأَنَّ nequaquam, minime.

لَيْسَ non est, لَسْتُمْ non
estis &c. nam hoc pro
Verbo Substantiuo negan-
te adhibetur, & ita per
totum Præteritum coniu-
gatur. Sæpe simpliciter
est non.

كَمْ non.

مَا non.

كَيْفَ nequaquam.

كَيْمَا non, nondum.

إِن (aliàs &) si sequenti

commate ^{إِلَّا} nisi excepti-

vum sequitur, negative
non vel non est significat.
Exemplum vide cap. XIV
num. i. p. 62.

Affirmandi.

إِيبِي & نَعَم sic, etiam.

بَلِي idem: vt &

أَجَلٌ & جَبْرٌ

إِنَّ etiam, utique.

فَإِنَّ idem.

Vocandi.

يَا generaliter o.

أ vocat propinquum:

أَيَّ mediocriter remo-
tum:

أَيَّا & أَيَّهَا remotio-
rem.

يَا أَيَّهَا & أَيَّهَا M. } sequente
يَا أَيَّهَا & أَيَّهَا F. } Artic.

Similitudinis.

كَأَنَّ *sicut*

كَأَنَّ *ac si.*

كَيْفَ &

أَنْتَى *quomodo.*

كَيْفَمَا *quomodocunque.*

Exclusionis.

فَقَطَّ *solum, semper postpositum.*

إِنَّمَا *tantummodo.*

Optandi.

لَيْتَ *utinam!*

يَا لَيْتَ *ò utinam.*

Reliqua.

لِمَا & لِمَ *quare.*

لَعَلَّ *fortasse.*

رَبِّ *idem: & interdum. Regit Genitium.*

إِنَّ *age, hortandi.*

إِذَا *idem: & utique.*

حَسَنًا *bene*

شَرًّا *male*

حَكِيمًا *sapienter*

كَثِيرًا *multum*

جَدًّا *vehementer*

مَعًا *simul*

خَارِجًا *foris.*

* Fiunt etiam Adverbia per Præpositiones & Genitivum, vt

مِنْ فَوْقَ *desuper*

إِلَى الْآنَ *hactenus.*

إِلَى دَاخِلٍ *intro*

مِنْ الْآنَ *posthac &c.*

Coniunctiones.

أَوْ *aut*

إِمَّا *vel, aut.*

أَمْ *an, vel.*

بَلْ *sed, at vero.*

لَكِنَّ & لَكِنْ *sed.*

ثُمَّ *deinde.*

حَتَّى *idem.*

إِنَّ *nam, utique.*

أَنَّ & أَنَّ *quòd.*

لِأَنَّ *quia.*

أَنَّ *quòd, ut.*

حَتَّى } *ut, causale.*
لِكَيْ & كَيْ

لِكَيْمَا & كَيْمَا *idem.*

لَبَّأً & أَلَّا *ne: etiam*

لِكَيْلَا & كَيْلَا *ne.*

بِمَا *eo quod.*

لَوْ *si, de Præterito.*

& لَبَّأً *si, de Futuro.*

إِلَّا & هَلَّا *nisi.*

لَوْمَا *idem. Scribitur etiam
distincte لَوْ لَا si non.*

رَبَّمَا *etsi, quamvis: quod
etiam componi cum Præ-
fixo و ita potest:*

وَإِنَّ & وَلَوْ *si.*

Expletivæ tandem Con-
iunctiones, quæ per *autem* ex-
plicantur, hæc fere sunt

وَأَمَّا & فَأَمَّا, أَمَّا

أَنَّ ac إِنَّ

Præpositiones.

مِنْ a, ex, de, & cum fu-
perlatiuo præ, vt ei com-
paratiuam vim inducat. vi-
de p. 16.

* Sape etiam مِنْ Nomini
præpositum πλεονάζει.

إِلَى ad. † حَتَّى vsque ad,
vide in Adverbiis.

فِي in, ex, super

عَلَى super, de

عَنْ a, de

مَعَ cum

قَبْلَ ante

لَدَى & لَدُنْ apud

لَدُنْ & لَدِينِ, لَدِينِ
dem.

عِنْدَ etiam apud

بَيْنَ inter.

فَوْق supra

تَحْتِ infra, sub.

حَوْلَ circa

بِدَلِ pro

أَمَامَ coram.

خَلْفَ post

شَطْرَ versus.

عَبْرَ trans

سِوَاِ ac سِوَاِ, سِوَاِ
ter.

تَدُونِ præter, & de numero
infra.

عَبْرَ præter: Adiectiuis no-
tionem contrariam indit,

vt عَمِلَ مَكْمُولٌ imper-
fectus.

Ex his multa, quæ in Fatha desinunt, Nomina Accusati-
vi Casus sunt, abiecta Nunnatione, cuius generis etiam est
فَدَامَ ante: quæ causâ est, vt præcedente alia Præpositio-
ne Fatha in Kesre Genitiui mutant. v. g. مِنْ فَوْقِ
superne, مِنْ بَعْدِ post, مِنْ أَجْلِ propter.

Interiectiones.

Pauca sunt, quas vsus ipse docebit. v. g. وَيْلٌ *ve, & cum*
Articulo اَلْوَيْلُ, regitque Genitiuum cum ل, v. g. اَلْوَيْلُ
لِلْاُمَّةِ *va populo.*

CAP. XVI. DE SYNTAXI.

I. Verba Substantiua كَانَ *fuit*, صَاكِرٌ *factus*
est, لَيْسَ *non est*, &c. habent post se Accusatiuum : اَللّٰهُ

كَانَ قَدِيْرًا *Deus est in potente, i. e. potens.*

II. Participia, quæ statum aut gestum significant, in Ac-
cusatiuo efferuntur.

III. Numeri Cardinales ratione Regiminis sunt Substanti-
ua, & a 3 ad 10 regunt numeratum in Genitiuo; a 10 ad 100 in
Accusatiuo.

IV. Accusatiuus nudus saepe con significat respectu, secun-
dum, quoad. e. g. طَابَ نَفْسًا *bonus est secundum animam.*

V. Nomen mensuræ & ponderis ponit mensuratum in Ac-
cusatiuo, vt قَعْبِيْنُ شَعْبِيْرًا *modius hordei.*

VI. Præpositiones, tam separata, quam inseparabiles, regunt
Genitiuum. *Exceptiua*, vt sunt اِلَّا, اِلَّا عَدَا, خَلَا, præter, etiam
Accusatiuum, sicut و *cum*, de qua supra p. 18. dictum est.

F I N I S.

D: *Se 3/6^a*

ULB Halle

3/1

000 870 854

